زیست عفیفانه مقدمه حجاب است

12 اردیبهشت 1402

اولین نشست عمومی و زنده اینترنتی حجت‌الاسلام عبدالحسین خسروپناه، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با موضوع بررسی ابعاد شناختی، امنیتی، فرهنگی و اجتماعی حجاب، شامگاه دوشنبه ۱۱ اردیبهشت به صورت مجازی برگزار شد.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در این نشست اظهار کرد: بحث حجاب موضوع روز جامعه است و رسانه‌ها، فضای مجازی و مردم به این موضوع می‌پردازند. حجاب و عفاف بحثی مقدماتی دارد که نباید این دو مقوله را یکسان بدانیم.

عبدالحسین خسروپناه گفت: حجاب و عفاف از هم متفاوت است و در عین حال ارتباطی هم بین این دو وجود دارد. زیست عفیفانه مقدمه حجاب است.

وی ادامه داد: وقتی صحبت از حجاب و عفاف می‌شود فقط ناظر بر بانوان نیست و آقایان نیز باید حجاب و عفاف داشته باشند. حجاب و عفاف مسئله ای اجتماعی و خانوادگی است که شامل همه می‌شود.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی افزود: یکی از بحث‌هایی که می‌شود این است که اگر خانمی بی‌حجاب در جامعه ظاهر شود با او باید چه برخوردی داشت؟ اما سؤال اینجاست که اگر مردی حجاب را رعایت نکرد و برای نوامیس مردم مزاحمت ایجاد کرد، باید با او چه برخوردی کرد؟

حجت الاسلام والمسلمین خسروپناه تصریح کرد: مصوباتی که شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص حجاب و عفاف نوشته است، بسیار خوب است و رویکرد فرهنگی دارد. حکمرانی سیاست‌گذاری، تنظیم‌گری و تصدی‌گری دارد؛ سیاست‌ها خوب نوشته شده است اما در برخی موارد هم ضعف قانونی وجود دارد. لازم نیست همه رفتارهای بی‌حجابی جرم تلقی شود بلکه باید تخلف انگاشته شود.

وی اضافه کرد: گفتمان‌سازی در موضوع حجاب اثرگذار است و بگیر و ببند جواب‌گو نخواهد بود. ۳۰ سال است که دستگاه‌های مختلف ترک فعل داشته‌اند؛ نمی‌شود فقط با رویکرد نظامی و انتظامی جلو رفت و سه دهه غفلت را جبران کرد.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی تأکید کرد: باید زنان موفق محجبه به جامعه معرفی شوند. دشمن مشاهده کرده است که حضور بانوان در جامعه حضور حداکثری است و در جاهای دیگر سابقه ندارد چراکه عفاف زنان و خانواده محوری بانوان، رمز اثربخشی بانوان است.

حجت الاسلام والمسلمین خسروپناه گفت: باید حجاب بومی را تقویت کرد. همه اقوام ایرانی با حجاب هستند و باید جشنواره مد و لباس حجاب بومی برگزار شود و در این زمینه به تولید محصولات فرهنگی

پرداخت. همچنین تشکیل گروه‌های مردمی محله محور حجاب و ترغیب آنان به شبکه‌سازی از جمله اقداماتی است که می‌توان در این زمینه انجام داد. باید در عرصه بین‌المللی نیز به تبلیغ حجاب پرداخت و زیست عفیفانه را معرفی کرد.

وی اصلی‌ترین اقدام در زمینه ترویج فرهنگ حجاب را اقدامات فرهنگی دانست و افزود: باید به ریشه‌ها پرداخت و ضعف‌ها را برطرف کرد. همانطور که بیماری کرونا مطرح شد و میلیون‌ها دلار در این زمینه هزینه شد تا این بیماری و معضل کنترل شود، باید در زمینه حجاب و عفاف که جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد نیز هزینه کرد.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با تشریح پنج رویکرد درباره مسئله حجاب اضافه کرد: رویکرد اول مبانی فلسفی حجاب؛ رویکرد دوم فقه حجاب؛ سوم رویکرد سیاسی و حکومتی حجاب؛ چهارم رویکرد اجتماعی و پنجم رویکرد امنیتی حجاب است. همه این پنج موارد ساحت‌های فرهنگی حجاب است. برآیند این موارد منجر به مدیریت و حکمرانی حجاب می‌شود.

سلیقه‌ای نبودن ارزش‌ها

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی ادامه داد: رویکرد فلسفی به معنای این است که هر جامعه و اندیشه‌ای از یک فلسفه‌ای برآمده است و مبانی جامعه ما براساس فلسفه اسلامی است. اگر کسی سوال کند که مبانی فلسفی حجاب چیست و چرا انسان باید حجاب داشته باشد در پاسخ می‌توان گفت که اگر انسان را در حد حیوان جنگلی فرض می‌کنیم؛ بله، در این صورت رهاست اما اگر انسان را موجودی عاقل، الهی و فوق حیوانی تلقی کنیم باید زندگی عفیفانه داشته باشد و اگر زندگی عفیفانه نداشته باشد به بعد حیوانی تنزل پیدا می‌کند. ما در فلسفه اسلامی معتقدیم که ارزش‌ها معیار دارند و سلیقه‌ای نیستند.

خسروپناه درباره رویکرد فقهی حجاب اظهار کرد: ۲۳ آیه در قرآن کریم در رابطه با حجاب، عفاف و زینت وجود دارد. در آیه ۳۰ سوره مبارکه نور خداوند برای حفظ جامعه ابتدا به مردان اشاره می‌کند سپس بانوان را مورد خطاب قرار می‌دهد. در سوره مبارکه احزاب آیه ۵۹ بحث چادر مطرح شده است که از سر تا پا باید پوشیده باشد. لذا تفسیر شبه روشنفکرانه که برخی افراد دارند و می‌گویند که زمان این آیات به پایان رسیده ، صحبت‌هایی است که در جامعه دینداران خریداری ندارد و تفسیرهایی بی‌پایه است. همه فقها بر پوشش اجماع دارند.

حکومت اسلامی الزاماتی دارد

وی درباره رویکرد سیاسی حجاب گفت: در فقه سیاسی این سوال مطرح می‌شود که آیا حکومت می‌تواند حجاب را ملزم کند یا خیر؟ پاسخ این است که اساساً کار حکومت الزام است و اگر حکومتی الزام نکند نمی‌توان آن سیستم را حکومت نامید. حکومت اسلامی نیز الزاماتی دارد و حجاب وجوب شرعی است و حاکم اسلامی از باب ولایت فقیه اختیار دارد تا براساس مصلحت جامعه وجوب شرعی را الزام کند.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی افزود: نمی‌شود حکومتی باشد و الزاماتی وجود نداشته باشد. از ابتدای انقلاب اسلامی تا سال ۱۳۵۹ قانونی در رابطه با حجاب نداشتیم و نخستین بار مهر سال ۱۳۶۰ قانون حجاب در مجلس تصویب شد. اسنادی که در حوزه عفاف و حجاب از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوب شده است، نخستین بار در جلسه ۴۱۳ در سال ۱۳۷۶ تصویب شده و اصول، مبانی و روش‌های اجرایی گسترش فرهنگ حجاب را شرح داده است. آخرین مصوبه در این باره نیز در سال گذشته مصوب شد.

حجت الاسلام والمسلمین خسروپناه درباره رویکرد اجتماعی حجاب گفت: سوال می‌شود که حجاب چه رویکرد اجتماعی دارد؟ پاسخ این است که مسئله بی‌حجابی موضوع جدیدی است و در غرب بعد از رنسانس به ویژه بعد از قرن ۱۹ مطرح می‌شود. ما در عصر پیامبر(ص) و ائمه(ع) بی‌حجابی نداشتیم، مانند اینکه اکنون در همه جوامع بشری تحصیل اصل است و اگر کسی فرزند خود را به مدرسه نفرستد عجیب است. در گذشته نیز حجاب امر بدیهی و روشنی بوده و فرهنگ برهنگی جایگاهی نداشته است.

هویت‌ساز بودن حجاب

وی با بیان اینکه تجربه تاریخی نشان داده حجاب هویت‌ساز است، ادامه داد: حجاب در تحکیم خانواده بسیار اثر دارد و اگر نسبت به حجاب بی‌توجهی کنیم مسئله اخلاق جنسی و امنیت جنسی آسیب می‌بیند. حجاب در تثبیت انقلاب اسلامی نیز مؤثر است. باید توجه کرد که شهیدان برای حجاب نرفتند که شهید شوند بلکه برای حفظ اسلام و وطن شهید شدند که حجاب جزئی از اسلام است. اگر جوانان و نوجوان در موضوع حجاب مشکل دارند به دلیل ضعف شناختی است.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره رویکرد امنیتی حجاب گفت: دشمن می‌داند که حجاب سنگر است؛ اگر می‌خواهیم که ایران به تمدن نوین اسلامی دست پیدا کند باید حجاب را حفظ کنیم چراکه وقتی بی‌حجابی رواج پیدا کند و خانواده آسیب ببیند، تمدن شکل نمی‌گیرد. قوام یک تمدن خانواده است. دشمن با سه جریان به حجاب هجوم می‌آورد؛ یک جریان مدلینگ؛ دو جریان فضای مجازی؛ سه جریان گردشگری غیرقانونی؛ همه سه قوه تأکید دارند که باید با این سه جریان مقابله شود.

ترویج حجاب و زیست عفیفانه

حجت الاسلام والمسلمین خسروپناه اظهار کرد: حکیم کسی است که پدیده‌ها را علت‌یابی کند؛ ما باید در مسئله حجاب نیز علت‌یابی کنیم و به آنها بپردازیم. درست است که اینستاگرام فیلتر است اما فیلترشکن هم وجود دارد و بسیاری هنوز در این فضا حضور دارند. ما نباید با مردم امنیتی برخورد کرنیم بلکه باید کار فرهنگی انجام داد و از طریق اقدام فرهنگی، حجاب و زیست عفیفانه را جا بیندازیم.

در ادامه این نشست دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی به سوالات مخاطبان پاسخ داد و در پاسخ به یکی از کاربران درباره اقدامات دستگاه‌ها در موضوع حجاب اظهار کرد: دستگاه‌ها در زمینه عفاف و حجاب شروع به کار و برنامه‌ریزی کرده‌اند و در این زمینه فعال هستند.

خسرو پناه در پاسخ به این سوال که آیا برنامه‌ای برای برخورد با مروجان بی‌حجابی دارید یا خیر گفت: مسئولیت برخورد؛ با شورای عالی انقلاب فرهنگی نیست و ما فقط کار فرهنگی انجام می‌دهیم. جدیت اگر به معنای شدت قضایی و انتظامی و بی‌توجهی به مسائل فرهنگی باشد اشتباه است. برخورد قضایی و انتظامی در شأن شورای عالی انقلاب فرهنگی نیست. ما معتقدیم که باید به ستاد عفاف و حجاب وزارت کشور کمک کنیم زیرا آنها به تنهایی توان اجرا ندارند.

وی همچنین درباره طرح جامع ستاد امر به معروف و نهی از منکر اظهار کرد: این ستاد به صورت مستقل فعالیت می‌کند. من بیش از ۲۰ طرح عملیاتی را مشاهده کردم که یکی از آنها طرح ستاد امر به معروف و نهی از منکر است که طرح خوب و جامعی است. وظیفه شورای عالی انقلاب فرهنگی نظارت و اجرا نیست و فقط نظارت راهبردی داریم که با سیاست‌ها تعارض نداشته باشد. دیدگاه ما این است که دستگاه‌ها باید از طرح‌ها حمایت کنند.

خسروپناه درباره ضمانت اجرایی مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی افزود: متأسفانه بسیاری از مصوبات به صورت کامل اجرا نمی‌شود و دغدغه ما این است که مصوبات شورا رصد شود تا بتوانیم نظارت و ارزیابی دقیقی بر اجرای قوانین داشته باشیم و اگر موانعی وجود دارد، برطرف کنیم.